

DEN SMALLE BOG

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 5. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

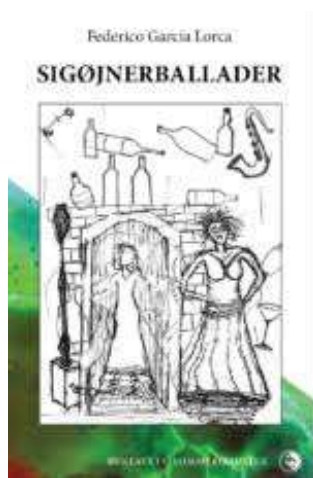
Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

Den uafrystelige Lorca

Federico Garcia Lorca
Sigøjnerballader Digter i New York
Det Poetiske Bureaus Forlag 2020 -
Bureauets lommebibliotek Af Carina
Wøhlk. Kender ...

Find rundt i Den smalle bog

Den smalle bog er et tidsskrift for bog anmeldelser og bringer desuden andre litterære læsninger, klummer, skønlitterære og essayistiske originaltekster

Midt på siden står det seneste indlæg. Øverst i højrespalten og øverst i venstrespalten står de foregående indlæg. Længere nede i højrespalten kan man læse tidsskriftet kronologisk og man kan klikke sig ind på tidsskriftets forskellige stofgrupper. Længere ned i venstrespalten er nogle af de mest læste, tidligere indlæg fremhævet. Længere nede er forskellige relevante links. Øverst på siden kan man se, hvem der skriver på Den smalle bog og hvem de skriver om.

Links til digitale tidsskrifter mm.

- The Lit Hub - The Best Of The Literary Internet
- The Public Domain Review

Steinbeck-tema i Den smalle bog

- Læs Egil Hvid-Olsens introduktioner til ni af hovedværkerne

søndag den 8. november 2020

Simone Weils diagnose af moderniteten

SIMONE WEIL
"ILIADEN ELLER STYRKENS DIGT"
41 sider
Forlaget Virkelig

Af Jes Nysten

Simone Weil er på mange måder en enlig svale i 1900-tallets europæiske filosohistorie. Måske er hun ikke fuldstændig glemt, men herhjemme har der ikke været særlig opmærksomhed på hende og hendes originale forfatterskab. Derfor er denne udgivelse en gave til os alle.

Denne franske filosof og kristne mystiker, der gennem sit korte liv (1909-43) ikke blot diagnosticerede samtidens kaotiske situation, men også levede helt i overensstemmelse med sine synspunkter, er og bliver et særsyn. Her er ikke tale om en skrivebords-filosof eller en café-filosof!

Så selvom hun har været død i 77 år, er hendes særlige diagnose af moderniteten bestemt værd at stifte bekendtskab med.

Hun er født i en verdslig jødisk familie i Paris, og hun viste hurtig sin overordentlige begavelse: som 12 årig talte hun flydende gammel-græsk, hun lærte sig selv Sanskrit og fordybede sig i hinduisme og buddhisme. Hun brillerede ved den fornemme École normale supérieure, hvor hun studerede filosofi. Både Platon og Marx fik afgørende indflydelse på hendes tænkning.

Efter nogle mystiske oplevelser og syner konverterede hun til kristendommen.

Men som omvendt kristen rettede hun en stærk kritik af den katolske kirke, og som en sympatisør af kommunismen kritiserede hun stalinismen i stærke vendinger og havde voldsomme debatter med Trotsky, som hun mødte ved flere lejligheder.

Dette engagement udmøntede sig som nævnt ikke kun i skrivelser, men også i levevis. Der fortælles at hun som barn under 1 verdenskrig nægtede at spise sukker, fordi soldaterne ved fronten ikke fik noget.

Hun tog arbejde på en fabrik for at få et førstehåndsindtryk af arbejderens vilkår. Hun tog til Spanien for at kæmpe mod fascistene. Hun flygtede til England og arbejdede for den franske modstandsbevægelse. Hun havde på dette tidspunkt fået konstateret tuberkulose, men på trods af dette nægtede hun at spise mere end de små rationer, som blev uddelt til hendes landsmænd i det besatte Frankrig. Hun døde i London som 34 årig.

Skriftet her til anmeldelse "Iliaden eller styrkens digt" skrev Weil kort tid efter nazisternes besættelse af Paris i juni 1940. Sammen med sin familie havde hun et par dage før nået at flygte til Marseilles. Hun havde flere gange beskæftiget sig med Iliaden (hun læste jo græsk) og før krigen, hvor hun var erklæret pacifist, havde hun skrevet en artikel "Lad os ikke igen begynde den trojanske krig!"

Men nu var "den trojanske krig" indledt, og det ændrede fuldstændigt Weils indstilling. Hendes tilgang til digtet er ikke en detaljeret, filologisk korrekt analyse (mange velmenende klassiske filologer har spildt megen

En due er død og mit digt sendte én til vejrs

Få en mail, når Den smalle bog udkommer

Email address...

Slå op i Den smalle bog

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2020 (56)
 - ▶ december (4)
 - ▼ november (7)
 - Den uafrystelige Lorca
 - Uafsluttede regnskaber
 - En due er død og mit digt sendte én til vejrs
 - Foruroligende noveller
 - Simone Weils diagnose af moderniteten
 - Digte om livet fra vugge til grav
 - Lys og vækst bag tremmer
 - ▶ oktober (6)
 - ▶ september (6)
 - ▶ august (6)
 - ▶ juli (6)
 - ▶ juni (5)
 - ▶ maj (3)
 - ▶ april (2)
 - ▶ marts (4)
 - ▶ februar (3)
 - ▶ januar (4)
- ▶ 2019 (49)
- ▶ 2018 (43)
- ▶ 2017 (36)
- ▶ 2016 (34)

tid og papir på at tage hende i skole), men som hun tydeligt skriver: digtet bruger hun som et spejl! For hvis man troede, at det såkaldte fremskridt havde elimineret "styrken", der for hende er kernen i Iliaden, så er man ganske naiv, for samtidens altødelæggende krig viser det modsatte. Intet har afgørende ændret sig: styrken står i centrum af menneskets historie. Så dette skrift indeholder intet om vrede, heltemod, gudernes indgriben, kløgt!

Som hun præciserer allerede til indledning "Menneskets sjæl bliver uundgåeligt påvirket af sit forhold til denne styrke, revet med, blændet af de kræfter den mener at råde over, tvunget til selv at bøje sig for styrken" (s 5). Afgørende er, at styrken gør enhver til en ting, et objekt. Både den der udøver den, og den styrken bruges imod.

(Der er ikke megen Star Wars over hendes tilgang, ikke nogen "may the force be with you")

Med henvisning til den ædle Hektors frygtelige død taler hun netop ikke om helte og kampmod, men om at Hektor bliver til en ynkelig ting på en måde, som der ikke er noget glørværdigt over. Det er råt, usentimentalt, simpelt.

Men afgørende er også, at personer der stadig er i live, bliver til ting i omgangen med styrken. Det er den mest raffinerede måde at "dræbe" et menneske på, at tingsliggøre det mens det stadig lever (altså trækker vejret og går rundt iblandt andre - men lever??).

Weil nuancerer fint denne problematik (som bestemt ikke altid lyser igennem i mange nutidige analyser af magt): hun erkender, at vi allesammen udøver magt over hinanden. Naturligvis - og vi bruger den dagligt produktivt, men netop derfor er den farlig, når den kammer over og bliver til STYRKE, der fornedrer og destruerer.

Men det er også vigtigt "Ligeså ubarmhjertigt som styrken knuser, ligeså ubarmhjertigt beruser den også enhver, der besidder den eller som bilder sig ind at besidde den" (s 14).

Ja, det er netop det paradoksale ved styrken, den er ikke total. Selv den stærkeste har et svagt punkt og bliver på et tidspunkt "ramt" der, så styrken bliver selvdestruktiv.

Så en umiddelbar "sejr" er kun noget forbigående.

I de græske tragedier var Nemesis "dommen" over den misbrugte magt. Afgørende i omgangen med styrken var mådehold, ligevægt.

Men den er fuldstændig glemt for Weils samtid, mener hun. Nu er det materialisme og teknik, der stræbes efter og ikke den græske dydsforståelse.

Som et spejl viser Iliaden at "styrken er den eneste helt. Og det ville ende i en dystre monotoni, hvis det ikke blev afbrudt af små lysende øjeblikke, hvor menneskene har en sjæl. En sjæl, der vågner sådan, i et kort sekund, blot for straks igen at bukke under for styrkens imperium, vågner ren og hel" (s 30).

Men noget afgørende må tilføjes "ingen af dem, der bryder sammen (pga styrken), anses af den grund for foragtelige. Alt det, der undslipper styrkens dominans, i sjælens indre og mellem mennesker, bliver værnnet om og elsket, men på smertefuld vis, fordi der til stadighed er en overhængende fare for, at det vil gå til grunde. Dette er ånden i det eneste sande epos, der findes i Vesten" (s 37).

Weil trækker derefter en - for hende - afgørende linje "Evangeliet er det sidste og vidunderlige udtryk for det græske geni, ligesom Iliaden er det første ... Den tænkning, der i sin tid inspirerede evangeliet var erkendelsen af at menneskets elendighed er en betingelse for retfærdighed og kærlighed" (s 38). Men for Weil er både Iliadens etos og kristendommens nådes-begreb fuldstændigt mistet i samtiden!

Weils stil er springende, fabulerende, overraskende. Men hele tiden mærker man "ilden der brænder" i kroppen og i pennen! Dette lille skrift er en fin invitation til at stifte bekendtskab med et mærkeligt, originalt og fascinerende forfatterskab.

Indsendt af Jakob Brønnum

Ingen kommentarer:

Tilføj en kommentar

Den smalle bogs stofgrupper. "Lyrik", "Prosa" og "Essay" er originaltekster

- antologi (1)
- boganmeldelse (75)
- dagbøger (1)
- digtsamling (27)
- En litterær refleksion (5)
- essay (4)
- eventyr (1)
- fabler (1)
- faglitteratur (11)
- klassikerlæsning (13)
- kortroman (4)
- kunstbog (10)
- lyrik (3)
- noveller (4)
- prosa (6)
- prosadigt (2)
- roman (16)

Sidevisninger i alt

125,108